

Nr 28.

Av herrar **Nilsson** i Kristinehamn och **Andersson** i Malmö, om förrättande av kyrkofullmäktigeval vid samma valförrättning som borgerliga kommunala val.

Alltsedan tillkomsten av kyrkofullmäktigeinstitutionen genom 1930 års lag om församlingsstyrelse har gällt, att val av kyrkofullmäktige icke må förrättas å dag, då borgerligt kommunalval äger rum inom valdistriktet. Bestämmelserna härom återfinnas i 11 § kommunala vallagen.

Genom föreskriften om särskild valdag för kyrkofullmäktigevalen har man trott sig kunna åstadkomma att dessa val icke skulle politiseras. Utvecklingen har emellertid visat att föreskriften om särskild valdag icke alls haft någon dylik påföljd. Samma politiska lokalorganisationer, som uppträda vid de borgerliga valen, ha nämligen tagit hand även om kyrkofullmäktigevalen. Siffror från de senast förrättade valen belysa detta förhållande. Antalet församlingar som valde kyrkofullmäktige var år 1950 1 136. Uti ej mindre än 48,9 % av dessa församlingar skedde direkt politiska val med valsedlar från samma partier som tidigare under hösten uppträtt vid de borgerliga kommunalvalen. Så kallade samlingslistor hade därtill av dessa politiska partier upprättats i ytterligare 46 % av församlingarna. Endast i 5,1 % av församlingarna voro valen opolitiska.

Liksom vid tidigare kyrkofullmäktigeval var valdeltagandet år 1950 mycket lågt. Genomsnittligen deltog i landet 18,8 % av de röstberättigade. Om de vid 1950 års val utsedda kyrkofullmäktigeledamöterna fördelades efter sin tillhörighet till politiska partier finner man att partifördelningen i kyrkofullmäktige blev ungefärligen densamma som i de borgerliga kommunala institutionerna efter de någon månad tidigare förrättade kommunalvalen.

Om man alltså icke vunnit syftet med föreskriften om särskild valdag för kyrkofullmäktigevalen, synes det vara meningslöst att längre vidmakthålla förbudet mot att sammanföra dessa val till valdag, då även borgerliga kommunala val äga rum. Det måste anses i hög grad opraktiskt att en särskild valförrättning skall behöva anordnas för kyrkofullmäktigevalen endast en månad efter de borgerliga valen. Anordningen medför ju dryga kostnader både för det allmänna och för de politiska partierna. Det torde heller icke kunna bestridas att det ringa valdeltagandet vid kyrkofullmäktigevalen till stor del förklaras av att det är svårt för partierna att ånyo väcka intresse för en valförrättning så omedelbart efter det en valrörelse avslutats.

Det har anförts att tekniska svårigheter skulle omöjliggöra hållandet av flera val än två vid samma valförrättning. Detta är emellertid endast ett

antagande, som man saknar stöd för i någon som helst erfarenhet. Innan landstings- och kommunalvalen i övrigt fingo sammanföras, ansågs det för övrigt omöjligt att förrätta ens två val vid samma tillfälle.

Enligt undertecknades mening bör det beredas möjlighet att förrätta även kyrkofullmäktigevalen å samma valdag som stadsfullmäktige-, kommunalfullmäktige- och landstingsmannaval. Skäl härtill finnas ju så mycket mera som ju städer utanför landsting väl i varje fall icke borde ha några svårigheter att förrätta kyrkofullmäktigevalen tillsammans med stadsfullmäktigevalen.

För att icke onödigtvis fördröja den preliminära sammanräkningen av valsedlarna för kommunalvalen, torde möjligen böra föreskrivas, att preliminär sammanräkning av valsedlarna för kyrkofullmäktigeval icke behöver äga rum.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta företaga sådana ändringar i kommunala vallagen att kyrkofullmäktigeval må kunna förrättas vid samma valförrättning som de borgerliga kommunala valen,

samt att vederbörande utskott måtte upprätta förslag till härför erforderliga ändringar i kommunala vallagen.

Stockholm i januari 1952.

Gustaf Nilsson,
Kristinehamn.

Olof Andersson
i Malmö.
